

RECENSION

Mikael Persbrandt

Originaltitel Hæmnden
Svensk titel Hämnden
Regi Susanne Bier
Producent Sisse Graum Jørgensen
Manus Anders Thomas Jensen
Foto Morten Søborg
Musik Johan Söderqvist
Roller Ulrich Thomsen, Mikael Persbrandt, Trine Dyrholm, Bodil Jørgensen, Camilla Gottlieb, Markus Rygaard, William Jøhnk Nielsen mfl
Danmark 2010
Längd i tid 1 tim 57 min
Censur från 15 år
Distributör Svensk Filmindustri AB

Hämnden

Jag blir egentligen inte riktigt klok på Susanne Biers nya film *Hämnden*. Den är snyggt gjord och skådespelarprestationerna är utmärkta. Jag har nog aldrig sett Mikael Persbrandt bättre än här. Fast vad är det hon vill ha sagt?

Filmen är ett dubbelt relationsdrama med barn som kommer i kläm. Det handlar om den mobbade nykomlingen i klassen, tioåriga Elias och hans kompis Christian, båda lidande av trassliga hemförhållanden. Christian, med en mor som dött i hjärnblödning, anklagar sin far för att inte ha kämpat nog för henne utan önskat hennes död. Elias bor med sin mor sedan föräldrarna separerat. Fadern Anton jobbar i Afrika för Läkare utan gränser och är sällan hemma.

När Anton, tillfälligt hemma i Danmark, skiljer två bråkande barn från varann på en lekplats kommer den ene pojken far rusande, ryter att Anton ska ge fan i hans son och ger honom en örfil. Elias och Christian tycker Anton borde ha slagit tillbaka, men Anton hävdar humanismens principer: man slåss inte, det gör bara saken värre.

Det låter sig sägas, men stämmer det? Här blir filmen motsägelsefull. Den välmenande men mjäkiga skolledningen (gud så många såna man sett och hört genom åren!) är ingen hjälp för Elias. Det är först när Elias med Christians hjälp bankar skiten ur mobbledaren med en cykelpump och hotar att skära halsen av honom som han slutar med trakasserier. De har satt skräcken i honom och hans makt är bruten. Och när Anton enligt läkareden motvilligt botat en sårad krigsherre (som varit en fasa för alla i trakten) och sedan jagar ut honom från sjukhuset, då släpper skräcken för honom och den plågade befolkningen slår gemensamt ihjäl honom ute på gården.

Men den handlingslinje som alltmer kommer att dominera filmen är ändå Christians idé att de ska hämnas örfilen mot Elias pappa genom att spränga den argsinne bilreparatörens bil i luften. Att fokus alltmer hamnar där spränger filmen mitt itu, rent intellektuellt. Nu handlar det inte längre om anti-våldsfilosofi contra livets hårda realiteter men något helt annat; det smyger sig in ett rent patologiskt drag. Här möter man den oreflekterade terrorhandlingens idioti, hur psykologiskt väl underbyggd den än må vara, med Christians fadershat i botten. Upplösningen, med attentatet som går snett och Christians suicidala känslor blir närmast snyftigt sentimentalt.

Hämnden hänger helt enkelt inte ihop, rent tematiskt, den faller sönder i olika ambitioner. Kontentan blir att våld är fel, men bara ibland. Jag undrar om det var meningen.

Samtidigt måste sägas att filmen är suggestiv och medryckande, med utmärkta skådespelarprestationer överlag. Mikael Persbrandt har jag redan berömt, men även Trine Dyrholm i rollen som Elias nerviga, ständigt ilskena mamma är alldeles utmärkt, liksom de två barnskådespelarna Markus Rygaard och William Jøhnk Nielsen.

Gunder Andersson